

Keravalaisen rivitalon ulko-ovella vastaan löntystä saksanpaimenkoira Jokkeri. Se on jo 12-vuotias ja melkein sokea. Koiran emäntä Sara Toivonen, 28, riisuu maalauksiaan pakkausmuovista. Mdf-levyille tehdyt öljyväriyöt tulivat aamulla Saksasta Offenburgerin näyttelystä.

Työhuoneesta näkyy keittiöön ja Toivosen ja hänen pianistimiehensä kotiin. Korkean työtilan ikkunoista tulvii valoa. Toivonen maalaa vain luonnonvalossa, sydäntalvellaakin valoa riittää neljään asti. Aiemmin hän ajatteli, ettei luonnonvalolla ole merkitystä, mutta muutettuaan vuosi sitten uuteen työtilaan mielipide muuttui.

SARA TOIVOSEN kasvot, kehot ja ihmisyyys

Lattialla lojuvat oranssit parit. Ne löytyivät hylättyinä, ehkä niistä vielä tulee *jotain*. Hyllyyn on pinottu kymmenkunta vanhaa kirpputoreilta hankittua lääkärikirjaa. Kellastuneet sivut, niiden pistävän tunkkainen haju ja karmaisevat valokuvat lopettavat selaamisen lyhyeen. Osa sairaita ihmisistä näyttää vasten tahtoaan kuvatuilta.

Toivonen käyttää monenlaisia valokuvia maalauksiensa lähtökohtina. Yli 40 vuotta vanhojen lääkärikirjojen kuvia hän alkoi hyödyntää vuosi sitten. Kuvien haalistuneet sävyt tuntuvat siirtyneen Toivosen harmaavoittoisiin maalauksiin.

Aiemmin Toivonen maalasi kasvoja. Uusissa töissä näkyy myös muita kehonosia. Ne liittyvät laajempaan aihekokonaisuuteen, ihmisyyteen. Toivosta kiinnostaa, mikä on yksilöllistä ja mikä kaikille yhteistä.

Vanhoissa lääkärikirjoissa mallit on lokeroitu karskisti sairauksien, ulkonäön, rodun ja sukupuolen mukaan, mutta lievempään tyyppittelyyn ja ulkonäön palvontaan saattaa törmätä nykyään vaikkapa mainonnassa.

– Kuvaan usein naisia, ja töissäni on feministinen näkökulma. Varsinkin naisia arvioidaan ulkoisten kriteerien mukaan. Se ahdistaa mi-

nua, ja luulen sen ahdistavan muitakin, mutta olemme kasvaneet ja tottuneet siihen. Saan itseni usein kiinni julmista ajatuksista.

Toivonen valmistui Vapaasta taidekoulusta vuonna 2000. Öljymaalauksen lisäksi hän tekee kollaaseja ja piirtää. Suomen ympäristökeskuksen tiloissa esillä olleista piirustuksista on tekeillä kirja. Toivonen kuvasi sukupuuttoon kuolleita ja sen uhan alla eläviä eläimiä.

Viime kesänä Toivonen kokeili ensimmäistä kertaa videon tekemistä, mutta vielä on varhaista sanoa, tuleeko siitä mitään.

– Kun löytää jotain, se täytyy hylätä ja lähteä muille teille. Taiteilijan velvollisuus on haastaa itsensä ja katsojat. Töiden pitää olla muutakin kuin vain kauniita kuvia. On pakko hakata päätä seinään, se on raastavaa ja palkitsevaa.

Vapautuakseen alituisesta ”päässä pyörivästä rumbasta” Toivonen juoksee tai katsoo tyhjämpäiväisiä rosksamaroja televisiosta, *Xena* vaikka. ■

Sara Toivosen Aikaraja-näyttely Galleria Uusitalossa 11.9.–12.10.

